

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА ЮРИДИЧНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
імені ЯРОСЛАВА МУДРОГО

ПРОГРАМА

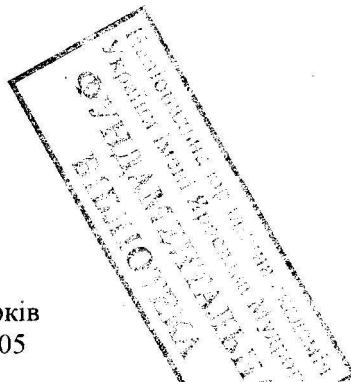
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ”

Харків
2005

ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ”

*Затверджено Вченою радою академії
(протокол № 8 від 26 травня 2005 р.)*

Харків
2005

Програма навчальної дисципліни “Юридична деонтологія” / Уклад.: В.Д. Ткаченко, С.П. Погребняк, Д.В. Лук’янов та ін. – Х.: Нац. юрид. акад. України, 2005. – с.8

**Укладачі: В.Д. Ткаченко,
С.П. Погребняк,
Д.В. Лук’янов,
І.В. Процюк,
Є.Б. Ручкін,
І.В. Бенедик**

Рекомендовано до видання редакційно-видавничою радою академії (протокол № 8 від 26 травня 2005 р.)

1. ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА ЮРИДИЧНОЇ ДЕОНТОЛОГІЇ

Поняття та риси юридичної деонтології. Передумови її виникнення та основні етапи розвитку.

Поняття та структура предмета юридичної деонтології, її функції. Методологія юридичної деонтології.

Співвідношення юридичної деонтології з юридичними та іншими суспільними науками.

Юридична деонтологія як навчальна дисципліна, її мета, завдання та структура.

2. ЮРИДИЧНА НАУКА

Поняття та риси юридичної науки. Історія розвитку юридичної науки.

Система юридичної науки. Загальнотеоретичні, галузеві, прикладні юридичні науки. Наука міжнародного права.

Функції юридичної науки, їх мета та зміст.

3. ЮРИДИЧНА ОСВІТА

Поняття юридичної освіти та форми її прояву. Види, форми, рівні юридичної освіти, її зміст та якість.

Державні стандарти вищої юридичної освіти. Освітньо-кваліфікаційна характеристика. Мета, предмет, заходи, процедура як структурні елементи професійної праці юриста.

Освітньо-професійна програма підготовки юристів. Стандарти вищої юридичної освіти вищих навчальних закладів.

Розвиток юридичної освіти в Україні на сучасному етапі.

4. ЮРИДИЧНА ПРОФЕСІЯ

Походження та поняття терміна "юрист". Головні ознаки юриста-професіонала.

Основні види юридичної професії. Поняття професійного мислення юриста, його критерії.

Міжнародні стандарти професійної діяльності юристів, їх поняття та види.

5. ОСНОВНІ ВИДИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИСТА

Суддя як посадова особа судової влади. Соціальні стандарти професійної суддівської діяльності і поведінки.

Прокурор, його повноваження та функції як посадової особи в органах прокуратури країн романо-германського типу та соціалістичних і постсоціалістичних країн.

Слідчий як посадова особа в системі прокуратури, інших державних органів.

Адвокат в системі адвокатури. Умови набуття громадянином України права бути адвокатом. Форми реалізації функцій адвокатської діяльності.

Нотаріус, його правовий статус в нотаріаті латинського і англо-саксонського типів.

Об'єднання юристів в Україні.

6. ОРГАНІЗАЦІЙНО-ПРАВОВІ АСПЕКТИ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИСТА

Професійна атестація юристів. Загальні положення та особливості атестації осіб різних юридичних професій. Атестація суддів, прокурорсько-слідчих працівників прокуратури, адвокатів, нотаріусів, працівників органів внутрішніх справ.

Загальні положення про дисциплінарну відповідальність юристів. Дисциплінарна відповідальність суддів, працівників прокуратури, адвокатів, нотаріусів.

Оплата праці юристів, їх правовий та соціальний захист.

7. ЮРИДИЧНА ПРАКТИКА

Поняття, ознаки та структура юридичної практики.

Критерії класифікації та види юридичної практики.

Поняття функцій юридичної практики.

Форми юридичної практики. Юридичні документи, їх реквізити.

Поняття, ознаки та види юридичного процесу як комплексної системи.

8. ПРАВОВА КУЛЬТУРА ЮРИСТА

Правова культура суспільства, її елементи та вплив на формування правової культури юриста.

Поняття та зміст правової культури юриста. Деформації професійної свідомості юристів, її форми.

Поняття та зміст функцій правової культури юриста.

9. ПОЛІТИЧНА КУЛЬТУРА ЮРИСТА

Поняття, зміст, структура політичної культури юриста.

Види політичної культури, їх вплив на соціальний і правовий статус юриста у суспільстві.

Законодавче регулювання участі юристів у політичному житті. Категорії юристів, які не можуть бути членами політичних партій в Україні.

10. МОРАЛЬНА КУЛЬТУРА ЮРИСТА

Поняття, зміст та структура моральної культури юриста.

Морально-професійний обов'язок юриста, його об'єктивний та суб'єктивний бік. Моральна відповідальність юриста.

Основні засади професійної етики юристів.

Деформації моральної свідомості працівників юридичних професій та шляхи їх подолання.

11. ЕСТЕТИЧНА КУЛЬТУРА ЮРИСТА

Поняття та структура естетичної культури юриста.
Службовий етикет юриста, його вимоги. Юридичний етикет.

Мовна культура юриста, форми її реалізації.

Естетична характеристика правових документів.

12. ПСИХОЛОГІЧНІ АСПЕКТИ ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЮРИСТА

Поняття психологічних чинників діяльності юриста.

Психологічні прийоми професійного спілкування юристів з громадянами. Психологічна сумісність та психологічний клімат.

Конфлікти в юридичній діяльності та способи їх вирішення. Види стилів вирішення конфліктів.

Література

Юридична деонтологія: Навч. посіб. / За ред. В.М. Горшеньова, В.В. Комарова. – Х.: Основа, 1993.

Гусарев С.Д., Тихомиров О.Д. Юридична деонтологія: Наук.-метод. посіб. – К.: ВІРА-Р, 1999.

Гусарев С.Д. Юридична деонтологія (Основи юридичної діяльності): Наук. метод. та навч. посіб./ С.Д. Гусарев, О.Д. Тихомиров. – К.: Знання, 2005.

Сливка С.С. Юридична деонтологія: Підруч. – 2-е вид., перероб. і доп.. – К.: Атіка, 2003.

Навчальне видання

ПРОГРАМА

**НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
“ЮРИДИЧНА ДЕОНТОЛОГІЯ”**

Укладачі: ТКАЧЕНКО Володимир Данилович,
ПОГРЕБНЯК Станіслав Петрович,
ЛУК'ЯНОВ Дмитро Васильович,
ПРОЦЮК Ігор Валерійович,
РУЧКІН Євген Борисович,
БЕНЕДИК Іван Васильович

Відповідальний за випуск *В.Д. Ткаченко*

Редактор *В.В. Арнаутова*
Коректор *Л.В. Русанова*
Комп'ютерна верстка *Г.В. Старжинської*

План 2005

Підп. до друку 29.07.2005. Формат 84x108 1/32. Папір офсетний.
Друк ризограф. Умовн. друк. арк. 0,1. Облік.-вид. арк. 0,12. Вид. №
54. Тираж 300 прим. Зам. № 2427. Ціна договірна.

Редакційно-видавничий відділ
Національної юридичної академії України
вул. Пушкінська, 77, м. Харків 61024, Україна

Друкарня Національної юридичної академії України
вул. Пушкінська, 77, м. Харків 61024, Україна